

ÖSTRA STRAND – VAGGERYD GESTALTNINGSPROGRAM

2018-05-15

KRAGH & BERGLUND
LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN DESIGN

BESTÄLLARE

Vaggeryds kommun

Kontaktperson: Tina Blomster

KONSULT

Kragh & Berglund landskapsarkitekter

Kontaktperson: Jonas Berglund

Kragh & Berglund

Gävlegatan 12A

113 84 Stockholm

ILLUSTRATIONER

Kragh & Berglund Landskapsarkitekter

OBS!

Kragh & Berglund äger inte fullständiga rättigheter till alla referensbilder i detta material. Bilder får därför ej återges, användas eller spridas externt.

INLEDNING	4	CHECKLISTA	21
Syfte och bakgrund		Gestaltning – Bo med skogen	
Vision		Gestaltning – Delområden	
		Gestaltning – Bebyggelse	
BAKGRUND	5	YTTERLIGARE UTREDNINGAR	23
Om platsen			
Sammanhang och grönområde			
Kommunikationer och trafik			
ÖVERORDNADE GESTALTNINGSIDÉER	6		
Mål och riktlinjer			
Designparametrar			
GESTALTNING	8		
Illustrationsplan			
Plandiagram			
GESTALTNING – BO MED SKOGEN	10		
Dagvatten			
Social hållbarhet			
Ekosystemtjänster			
Hållbara transporter			
GESTALTNING – DELOMRÅDEN	12		
Gårdar			
Parkstråket			
Platser vid vattnet			
Koppling/stråk			
Gator			
Parkering			
GESTALTNING – BEBYGGELSE	18		
Belysning			
Byggnadshöjder			
Material			
Typologier			
Upplåtelseform			
Materialpalett			

SYFTE OCH BAKGRUND

Detta program är en vidareutveckling av tävlingsförslaget "Att bo med skogen" som Kragh & Berglund Landskapsarkitekter inlämnade och presenterade för Vaggeryds kommun hösten 2017.

Det föreslagna området för nybyggnation är cirka 19,2 ha, och föreslaget antal bostäder är 300 enheter. Detta förslag redovisar en kvartersstruktur med blandad bebyggelse där varje kvarter består av enfamiljshus, radhus och flerbostadshus. Inom varje kvarter föreslås lägre bebyggelse i söder och högre mot norr. Totalt föreslås:

TYP	ANTAL	FÖRSLAG GENOMSNITTSTORLEK
Enfamiljshus – 1 vån	ca. 38 st.	ca. 160 m2
Radhus – 2 vån.	ca. 76 st.	ca. 168 m2
Lägenheter – 2-4 vån.	ca. 186 st.	ca. 100m2
Parkeringsstal	1,8	

Gestaltungsprinciperna som presenteras i gestaltungsprogrammet ska ligga till grund för en vidare utveckling av planområdet.

VISION

Visionen för Östra strand är ett hållbart och skogsnära boende med variation i byggnadsvolymer, prisklasser och boendeformer. De höga tallarna, vattnet, blåbärs- och lingonriset ramar in boendemiljön och skapar mötesplatser för och mellan barn, unga och äldre.

Ambitionen är att skapa ett dynamiskt, hållbart och blandat bostadsområde bland tallar och vatten, vilket kan göras genom att ta tillvara på det unika som finns vid Östra strand. Istället för att bo i skogen handlar det om att bo med skogen.

PLATSEN

Östra strand är idag ett naturskönt skogsområde som angränsar till Hjortsjön, med promenad- och cykelavstånd in till Vaggeryd och kort pendlingsavstånd till Skillingaryd såväl som till Jönköping. Området har stort rekreativvärde och används idag av flera för motion och friluftsliv. Det attraktiva läget gör Östra strand till ett strategiskt område för bostadsbyggande.

SAMMANHANG OCH GRÖNOMRÅDE

Östra strand består idag till stor del av tallskog med en undervegetation av bland annat ljung, lingon- och blåbärsris. Närmast vattnet skiftar karaktären något. Norra delen av Hjortsjön är något mer obebyggd än den södra. Travbana och Bäckalyckans Friluftsgård finns till väster om det föreslagna nya bostadsområdet, och inom själva området finns ett existerande nätverk av mindre stigar genom skogen. Strax söder om området finns ett större vattenskyddsområde som ej möjliggör någon byggnation.

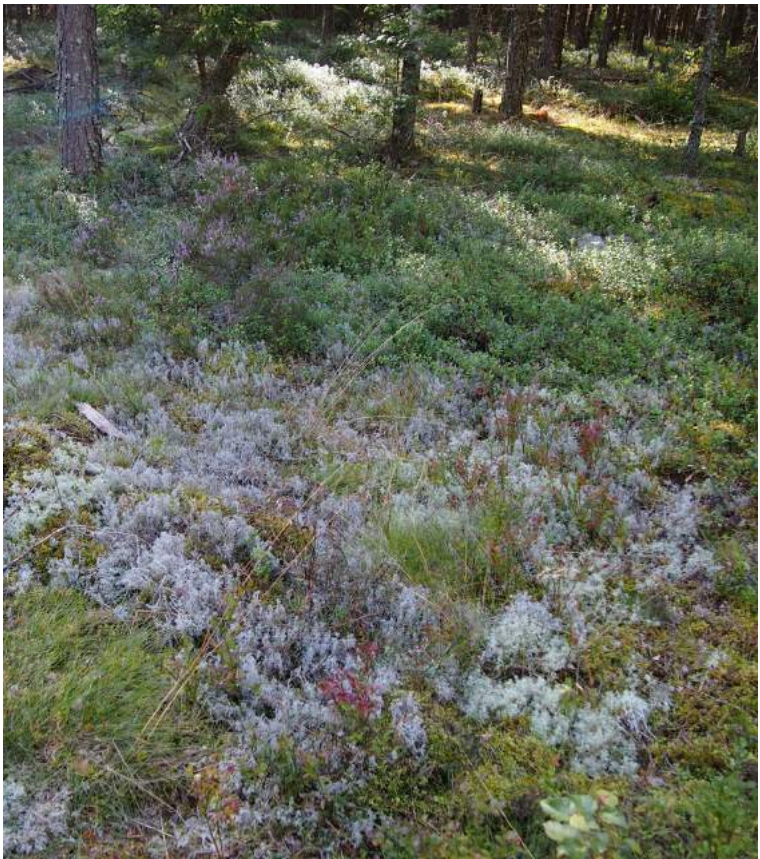
KOMMUNIKATIONER

Området ligger i god anslutning till befintligt motorväg- och cykelnät. Till väst bortanför Hjortsjön går E4:ans motorväg, med ett kort avstånd till Jönköping i norr och Skillingaryd i söder. Intill området i öster går Jönköpingsvägen som kopplar sig mot E4:an och Vaggeryd. Parallellt med Jönköpingsvägen ligger en cykel- och gångbana.

Området angränsar idag till två befintliga korsningar; Jönköpingsvägen/Lagastigen i norr samt Jönköpingsvägen/Förborgen i söder. Östra strand föreslås i detta förslag att kopplas på dessa befintliga korsningar. Eventuellt kan även en rondellösning tillämpas.

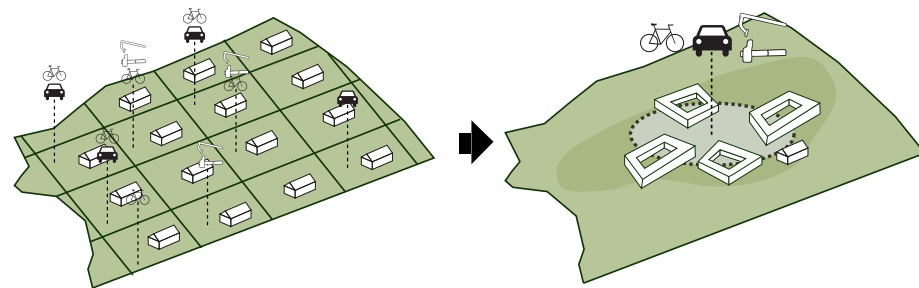
Den befintliga cykel- och gångbanan är en stor tillgång för det tilltänkta området och behöver eventuellt justeras något just vid Östra strand vad gäller exempelvis säkra passager. Framöver föreslås även nytt läge för en busshållplats mellan de två existerande korsningarna, samt att man reglerar trafikhastigheten på Jönköpingsvägen.

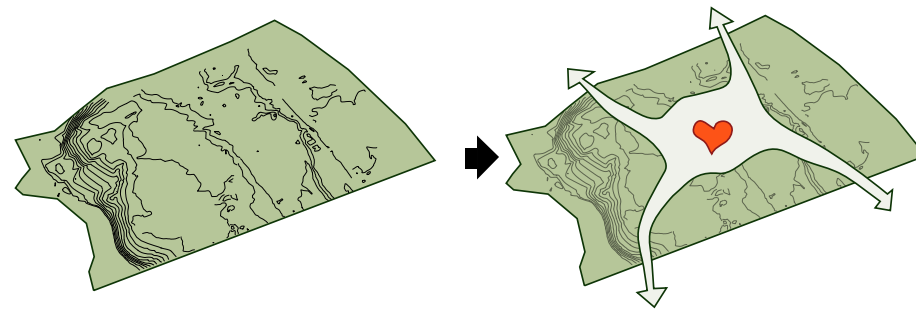

MÅL OCH RIKTLINJER

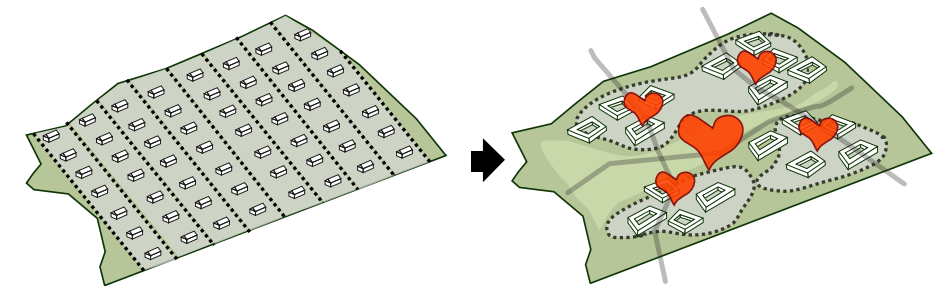
FRÅN ENSKILT ÄGANDE TILL KOLLEKTIVT DELANDE

Ibland behövs tillgång till bil, cykel eller verktyg – ibland inte alls. Istället för att enskilt införskaffa allt bör det finnas möjlighet i Östra strand att låna i områdets verktygs-, cykel- och bilpool.

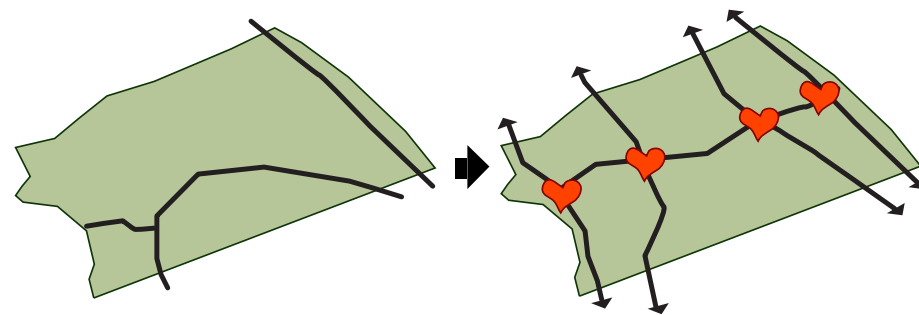
FRÅN UTKANT TILL ATTRAKTIVT BOENDEOMRÅDE

Östra strand ligger inte långt från Vaggeryd, men kan upplevas som det. Kopplingen kan bli mycket starkare, genom att med fler och mer lättillgängliga stråk sammankoppla området med de befintliga skogsstråken. Genom att även addera mindre aktivitets- och rekreationsplatser längs med stråken skapas en inbjudan för övriga Vaggerydsbor att komma och besöka platsen.

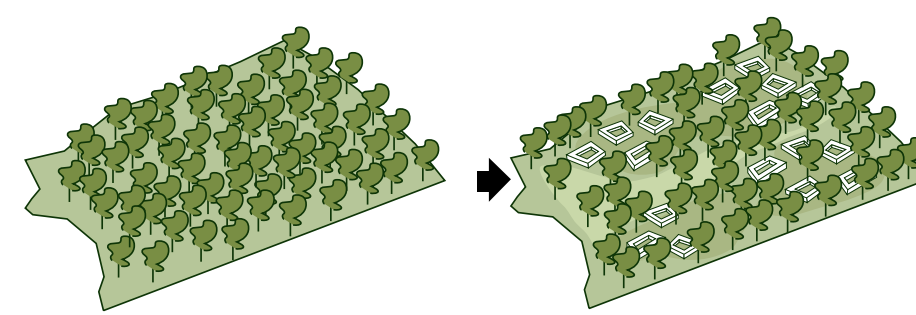
FRÅN ISOLERAD VILLABEBYGGELSE TILL BOENDE MED FOKUS PÅ GEMENSKAP

Genom byggnadsplacering och ett rikt nätverk av privata, halvprivata och offentliga rum kan en gemenskap bland de boende i Östra strand växa, på var och ens egna villkor. De halvprivata rummen mellan bostäderna fungerar som starka inkubatorer för ett rikt grannskap.

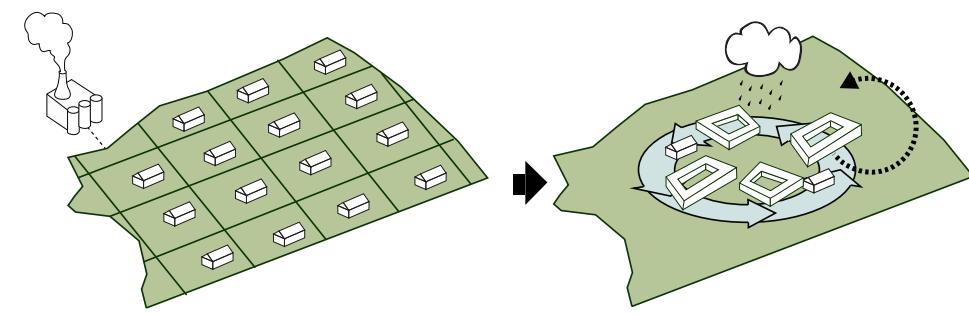
FRÅN REGIONAL PERIFERI TILL LOKAL KULTURPUNKT

Istället för att tvingas ta sig långa vägar för att delta i sport-, frilufts- och handelsaktiviteter ska detta utbud finnas nära i framtidens skogsnära boende. Aktiviteter och gemenskap finns centralt med skogen som samlande smältpunkt för nya upplevelser. Både för boende och för besökare.

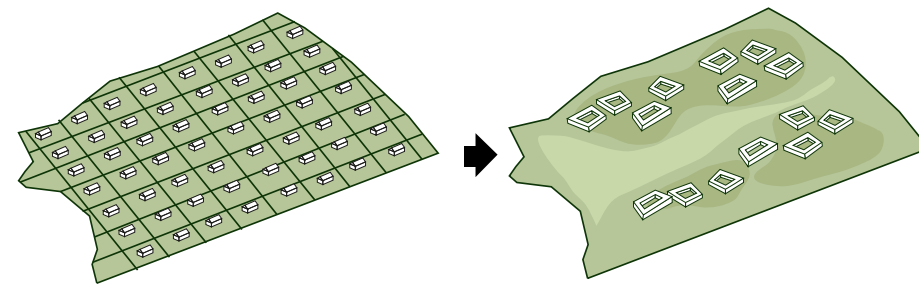
FRÅN TÄTBEVUXEN TALLSKOG TILL BOENDE INTEGRERAT I SKOGEN

Östra strand består till stor del av tätbevuxen tallskog med markvegetation av ljung, blåbär- och lingonris. Det är en vacker och besöksvänlig miljö för friluftsliv. Dessa värden värnas. Istället för att bygga i skog så bör man bygga tätt och koncentrerat med skog. Skogen bjuds in i boendemiljön, på samma villkor som byggnaderna bjuds in i skogen.

FRÅN CENTRAL FÖRSÖRJNING TILL SJÄLVHUSHÅLL

Traditionellt levereras energi och resurser från en central anläggning. Förståelsen om kretsloppen försvagas då avfall och spill till synes bara försvinner. Man kan synliggöra dessa processer genom att låta solceller, omhändertagande av dag- och spillvatten samt kompostering vara en del av arkitekturen. Det kan få oss att reflektera över och påverka vår förbrukning i en positiv klimatsmart- och ekonomisk riktning.

FRÅN ENFAMILJSHUS TILL BOENDE MED SKOGEN

En stor del av bostadsbestånden i Östra strands närhet består av enfamiljshus. Ambitionen med området är därför att attrahera en bredare målgrupp och gemenskap som tar avstamp från platsens kvaliteter - därför adderas en varierad och tätare typologi, där enfamiljs- och flerbostadshus samexisterar med skogen som gemensam nämnare. Skogens mellanrum skapar nya typer av aktiviteter och möten.

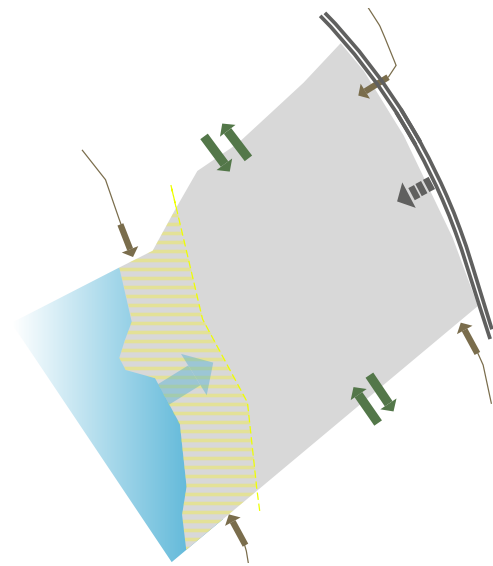

DESIGNPARAMETRAR

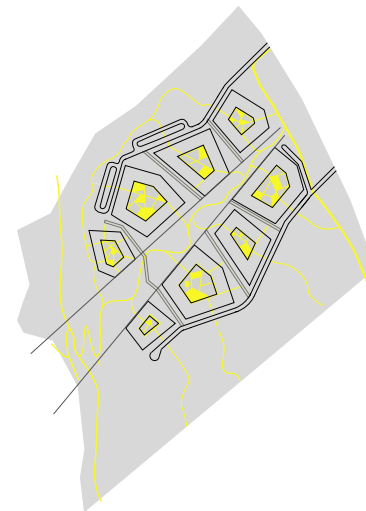
KONCEPT

Det förgrenade löverket är inspirationen till områdets struktur. Grenen är en bilfri och grön aktivitetskil. Bladen är bebyggelsen med lokala gröna mötesplatser i mitten.

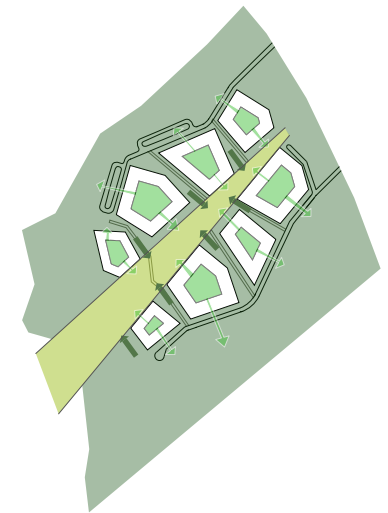
FÖRUTSÄTTNINGAR

Strandskyddet behålls, med undantag för offentliga mötesplatser och verksamheter. Existerande nätverk utvecklas och kopplas ihop med nya. Skogen flätas samman med bebyggelsen.

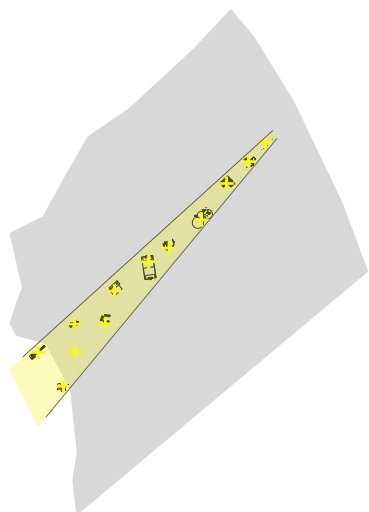
GÅNGSTRÅK

Området binds samman med ett nätverk av gångstråk som ger direkt koppling till skogen, aktivitetskilen och bostäder.

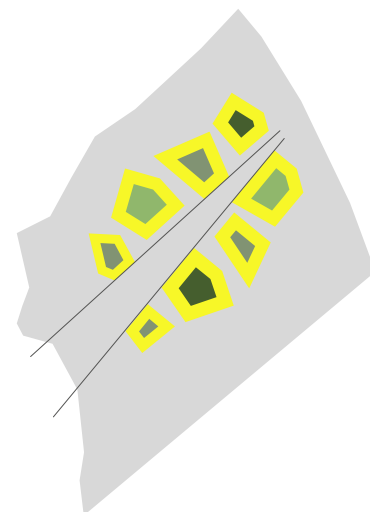
GRÖNSTRUKTUR

Strukturen säkerställer närhet till orörd skog, gårdar och offentliga platser för alla. Informella gångstråk bildas genom kvarteren ut till kilen och skogen.

AKTIVITETSKILEN

En grön, bilfri, kil skapas med innehåll av bland annat gemensam verkstad, lekplatser, bastu och stigar för gående och cyklister. Kilen sträcker sig mellan bebyggelsen från nordöst ned till vattnet.

KVARTER

Bostadskvarter placeras som olika stora blad på kilen, med gröna gårdar och varierade typologier inom varje kvarter. Byggnadernas placering optimeras för maximal skogsutsikt och privatliv.

BYGGNADSSTRUKTUR

Strandlinjen och aktivitetskilen är områdets offentliga rum. Lägre bebyggelsesåsomrad-ochenfamiljshus placeras i väst och söder, vilket optimerar ljus- och utsiktsförhållanden.

VÄGAR OCH PARKERING

Två infarter delar upp sig på yttersidorna av området. Parkeringsplatser med gräsarmering anläggs längs vägen, och på vissa platser direkt vid bostaden.

GESTALTNING

ILLUSTRATIONSPLAN

Byggnader och platsskapande element ska varsamt inplaceras med hänsyn till skogens topografi, så att existerande kvalitéer behålls så långt som möjligt och nya eko-sociala värden kan uppstå ur dessa. Gynnsamma mikroklimat på bostadsgårdar skapas genom husens placering och skala, och den omgivande skogen ska bjudas in i de offentliga rummen som tillkommer. Genom att arbeta med en aktiv programmering av rummen som uppstår mellan husen kan Östra strand bli en destination även för boende i tätorten Vaggeryd, friluftsmotionärer och besökande.

ILLUSTRATIONSPLAN, SKALA 1:5000

PLANUTSNITT, SKALA 1:1000

DAGVATTEN

I Östra strand bör stor vikt läggas vid omhändertagande av dagvatten. Avvattningen ska integreras i landskapet och synliggöras genom exempelvis mindre uppsamlingsdammar och planteringar som ingår i den övergripande gestaltningen. Regnvattendammar med planteringar och en hög andel permeabla ytor, såsom gräsarmering, ger ett grönt, skogslikt och frodigt intryck. Avvattningsprocessen medvetandegörs och framstår som en positiv och självklar del av Östra strand. Regnvatten kan användas som en resurs för att minska bevattningsbehovet och tåliga och friska arter ska väljas för att integreras i smarta dagvattensystem. Så låg hastighet som möjligt på vattnetskaftersträvas, vilket tillåter sedimentation av partikelbundna föroreningar och suspenderat material. Målsättningen är att skapa ett lokalt dagvattensystem som reducerar mängden föroreningar i dagvattnet som avges till det kommunala ledningssystemet

Dagvattenssystemet ska utformas enligt tre principer:

1. Fördröjning
2. Filtrering
3. Uppsamling

Detta uppnås med hjälp av gröna tak, permeabla ytor såsom gräsarmering, uppsamlingsdammar med arter som tål stillastående vatten och stora naturlika planteringsytor som skapar avdunstnings- och infiltrationszoner. Ett integrerat dagvattentänk i hela planområdet är av stor vikt för att det lokala omhändertagandet av dagvatten ska bli framgångsrikt. På kvartersmark ska fastighetsägaren ansvara för utbyggnaden av dagvattenhantering enligt uppställda principer.

SOCIAL HÅLLBARHET

I Östra strand ska blandad bebyggelse och upplåtelseformer finnas, liksom olika prisklasser och storlek på lägenheter. Det ska finnas olika former av publika mötesplatser, från den offentliga aktivitetsskilen i områdets mitt till de mer privata/halvprivata kvartersgårdarna. Ett rikt och varierat nätverk av offentliga rum tillåter att gemenskapen i Östra strand kan växa, på var och ens egna villkor. Både bland boende och besökare. Det bör finnas en koppling mellan den offentliga parken i områdets mitt, de privata gårdarna samt den omgivande skogen och de offentliga mötesplatserna längs vattnet och de omgivande stigarna.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Östra strand har stor potential att arbeta med och synliggöra en mängd olika ekosystemtjänster. Biologisk mångfald ska framhävas i de offentliga rummen samt på bostadsgårdarna i form av välavvägt

och varierat växtmaterial som skapar gynnsamma habitat för exempelvis pollinerare. Bikupeodlingar, insektsholkar och liknande kan integreras i arkitekturen, och tillgängliga skogsstigar kan användas i rekreativa och naturpedagogiska syften för boende, besökare och barn.

Den befintliga skogen erbjuder god luftkvalité och bullerskydd mot motorvägen, samt möjlighet att anlägga hälsofrämjande grön-blåa mötesplatser längs nya stigar och vid Hjortsjön. Skogen och vattnet erbjuder idag en spridningskorridor för växter och djur. Den kan bevaras genom att vi värnar om strandskyddet och genom våra val av utformning och material på bostäder och i områdets offentliga rum. Regnets och vattnets väg genom marken kan man följa med blicken, och dagvattenhanteringen i området bör arbeta med naturen i form av exempelvis en hög andel permeabla ytor, planteringar och mindre uppsamlingsdammar. Naturmark bör återskapas så gott som möjligt och användas som ett gestaltningselement, exempelvis i planteringsytorna mellan kvarteren.

Blåbär-, lingon- och svampplockning rakt utanför husknuten är en kvalitet som möjliggör för fler att upptäcka mer om de tjänster och positiva egenskaper som naturen rymmer för oss människor. På gårdarna och i den offentliga parken kan det också finnas odlingsmöjligheter. Att därtill inkludera vinteraktiviteter i de offentliga rummen, såsom skridskoåkning, isvak- och bastubad gör att Östra strand kan upplevas och vara aktivt året runt. Att bo med skogen handlar om att vara nära naturen och årstidsvariationerna.

MÖJLIGGÖR HÅLLBARA RESOR

Området gränsar till Jönköpingsvägen och indirekt till E4:an. Ett befintligt cykel- och gångstråk går parallellt med Jönköpingsvägen.

Hållbart resande bör vara en prioriterad fråga i utformningen av Östra strand, exempelvis bör befintliga stråk inom området utvecklas. Cykel- och gångstråket längs Jönköpingsvägen bör kvarstå och justeras där det behövs i och med det nya bostadsområdet. Busshållplatser längs Jönköpingsvägen bör anläggas som kopplar till Östra strand. Bil- och cykelpooler kan med fördel anläggas i området, och då i områdets östra del närmast Jönköpingsvägen.

MARKBELÄGGNING

Markbeläggningen utgör områdets golv, och med en tydlig designprofil bidrar den till att skapa sammanhang och identitet i området. Hållbara och kvalitativa material ska utmärka området och bidra till att göra stadsdelen attraktiv och inbjudande.

Markbeläggningen ska hållas ihop sortmässigt inom området.

Områdets golv består främst av naturmark, befintlig och återställd. Dessa ytor finns runtom området, såsom i planteringsytor men även mellan mötesplatser kan natur få tillåtas att smyga in. Stigar och stråk består i första hand av stenmjöl och grus. Där högre tillgänglighet eftersträvas föreslås natursten alternativt betongplattor, såsom vid trottoarerna som går längs med gatorna som löper runt området.

Mellan kvarteren föreslås markbeläggningen bestå av gräsarmering, samt vid parkeringsplatser. På de mer trafikerade gatorna som går runt området föreslås asfalt, med en kantsten av granit mot intilliggande trottoar och en fris av storgatsten längs parkering. Gatorna som går runt området föreslås vara lägre än trottoarer. På området mellan kvarteren är allt i samma nivå som trottoarerna, och både gångyta och köryta är av gräsarmering. Behöver man med fordon ta sig in mellan kvarteren alternativt in på innergårdarna bör en tydlig kant finnas från gatan som markerar att man kör på fotgängares villkor, så kallat "shared-space". Genom den föreslagna Aktivitetskilen, den offentliga parken i områdets mitt, går två gräsarmerade stråk som möjliggör att fordon kan passera. Dessa stråk ses avser passage endast vid uttryckning och för driftfordon.

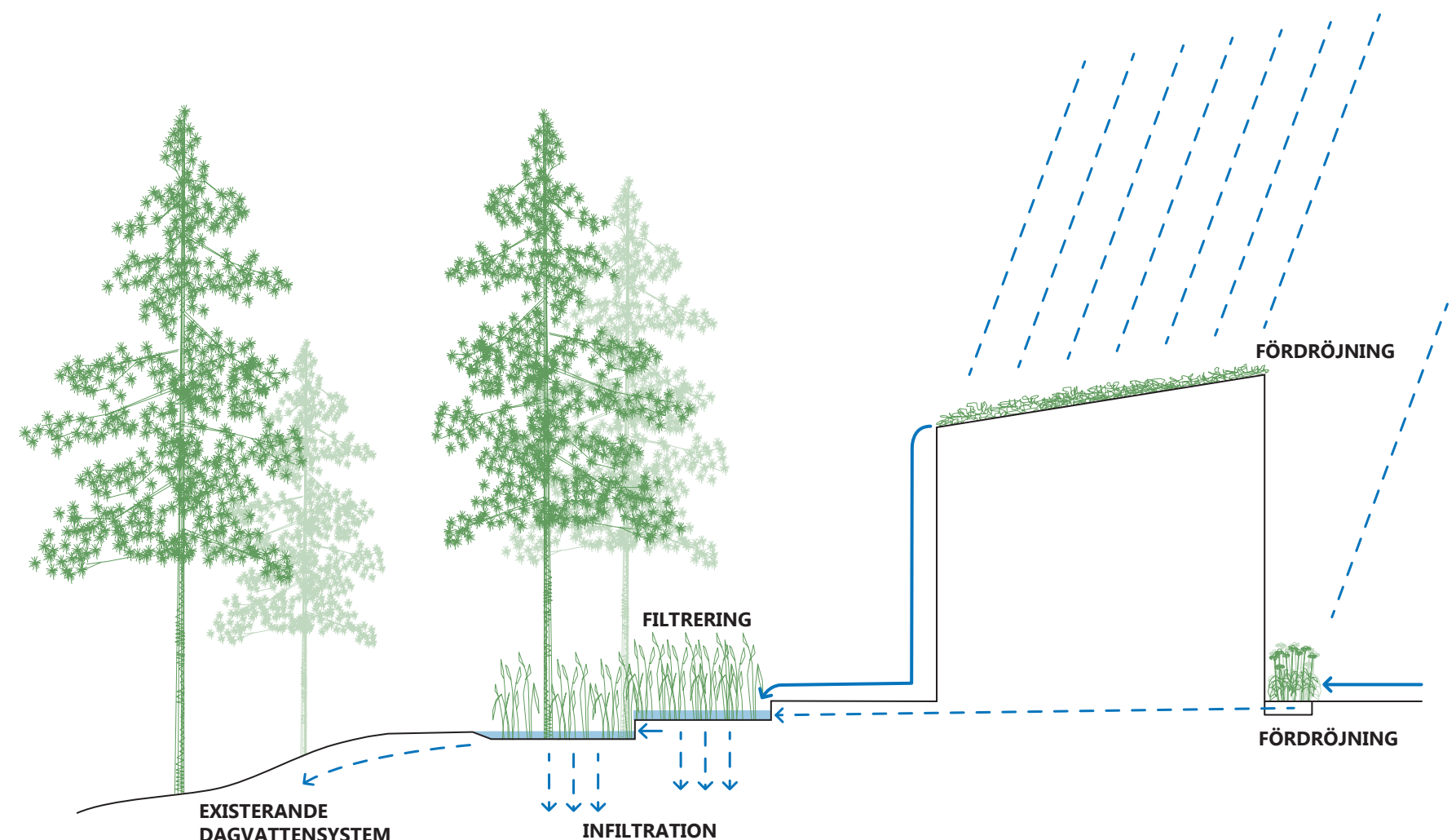
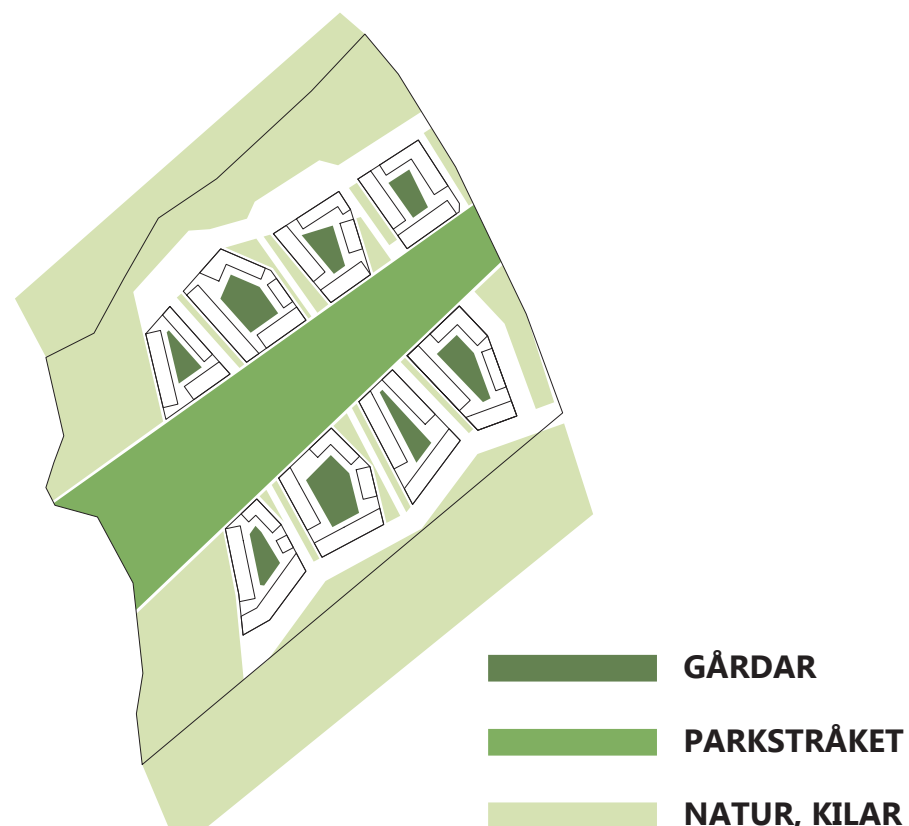

DIAGRAM ÖVER LOKALT OMHÄNDERTAGANDE AV DAGVATTEN

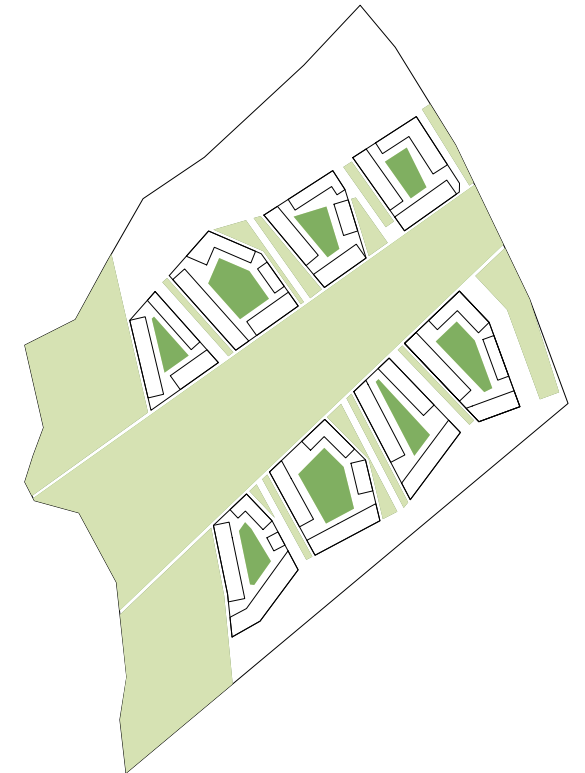
GÅRDAR

Kvarterens gårdar ska vara lugna och rogivande gröna oaser. Planteringsytorna ska ha en naturlig karaktär, men också innehålla inslag av blomsterprakt. På gårdarna ska det finnas möjlighet för vistelse för större och mindre sällskap, lekinslag samt även odlingsmöjligheter. Gårdarna ska även vara utformade så att de lokalt kan omhänderta kvarterets dagvatten. Materialvalen ska vara hållbara och naturliga och exempelvis bestå av trä, sten, grus och stenmjöl. På gårdarna ska det vara möjligt att angöra med bil, men ingen parkering ska förekomma på gården.

Gårdarna ska vara öppna och tillgängliga även för besökare, och är de boendes självklara mötesplats och smitväg mellan Aktivitetskilen, gatumiljön och skogen.

CHECKLISTA

- Kvarterens gårdar ska vara lugna, rogivande och gröna
- Planteringsytorna ska ha en naturlig karaktär och innehålla inslag av blomsterprakt
- Det ska finnas möjlighet för vistelse för större och mindre sällskap
- Det ska finnas lekinslag på gårdarna
- Odlingsmöjligheter ska finnas
- Gårdarna ska lokalt omhänderta kvarterets dagvatten
- Material ska vara hållbara och av hög kvalité
- Angöringstrafik ska vara möjlig, men inga parkeringsplatser ska finnas på gårdarna
- Gårdarna ska vara öppna och tillgängliga även för besökare

PARKSTRÅKET

Östra strand ställer höga krav på kvalitet och hållbarheten i de offentliga rummen och livet mellan husen. Nya rekreativa aktiviteter ska utvecklas i multifunktionella stadsrum som samtidigt värnar om skogen och skogskaraktären i området. Aktivitetskilen är områdets offentliga park och mötesplats, samt även en mötesplats och destination för övriga Vaggerydsbor. Som en kil läggs den mellan kvarteren och öppnar upp sig mot vattnet. Aktivitetskilen innehåller olika typer och storlekar av offentliga rum och aktiviteter, från lekplatser, multisportplan, rekreativa rum, till bastu och bryggor längst ned mot vattnet. Lekytorna ska locka till rörelselek, tåla många barns lek, vara vackra och ha inslag av ekopedagogik. Aktivitetskilen är en grön, bilfri zon för gående och cyklister. Aktivitetskilen ska utföras med hög kvalitet i innehåll, material och utformning. Befintlig natur ska sparas och inkluderas i gestaltningen i störst möjliga mån, och kopplingen till den omgivande skogen ska kunna läsas i gestaltningen.

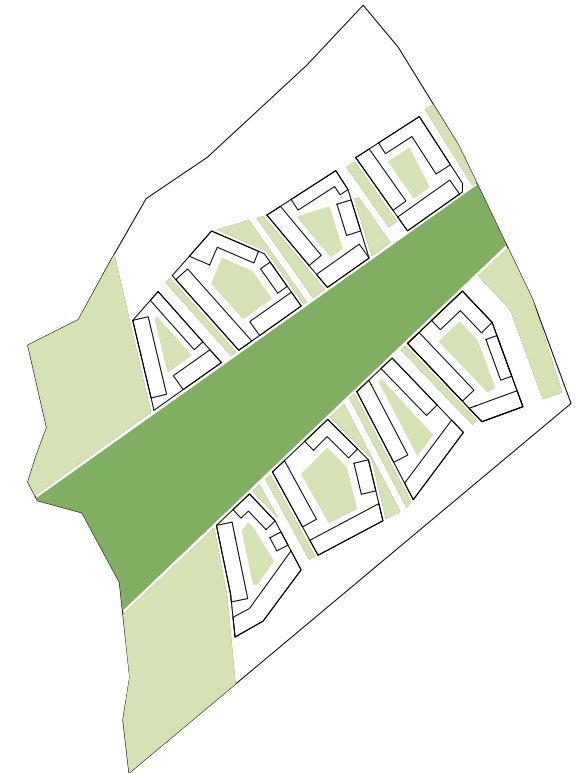
Aktivitetskilen ska med en karaktärsskapande belysning vara trygg och harmonisk att vistas i även under dygnets mörka timmar. Exempelvis kan pollarebelysning placeras i parken och mellan byggnader. På väl valda platser kan även effektiv och konstnärlig belysning få förekomma i parken.

PLATSER VID VATTNET

Området vid vattnet bör ej bebyggas och ska tillåtas vara öppet och offentligt för alla i Vaggeryd, boende som besökare. Det är därför av stor vikt att man värnar strandskyddet. Däremot kan och bör man utveckla vattennära mötesplatser som möjliggör interaktion med Hjortsjön, såsom offentliga bryggor, bastu, kajak-utlåning, bad- och utsiktsplatser.

CHECKLISTA

- Aktivitetskilen ska vara ett multifunktionellt stadsrum
- Det ska finnas olika typer av rumsligheter och aktiviteter i parken
- Skogen och skogskaraktären ska värnas i området
- Aktivitetskilen ska vara en offentlig park- och mötesplats för alla
- Parken ska öppna upp sig mot vattnet
- Lekytorna ska locka till rörelse, vara robusta, vackra och ha ekopedagogiska inslag
- Aktivitetskilen är en grön bilfri zon
- Aktivitetskilen ska utföras med hög kvalitet i innehåll, material och utformning
- Befintlig natur ska sparas och inkluderas i gestaltningen
- Karaktärsskapande och god belysning ska finnas
- Området vid vattnet ska vara offentligt och tillgängligt för alla i Vaggeryd
- Strandskyddet ska beaktas, men vattennära mötesplatser får anläggas

REFERENSER - PARKSTRÅKET

KOPPLING/STRÅK

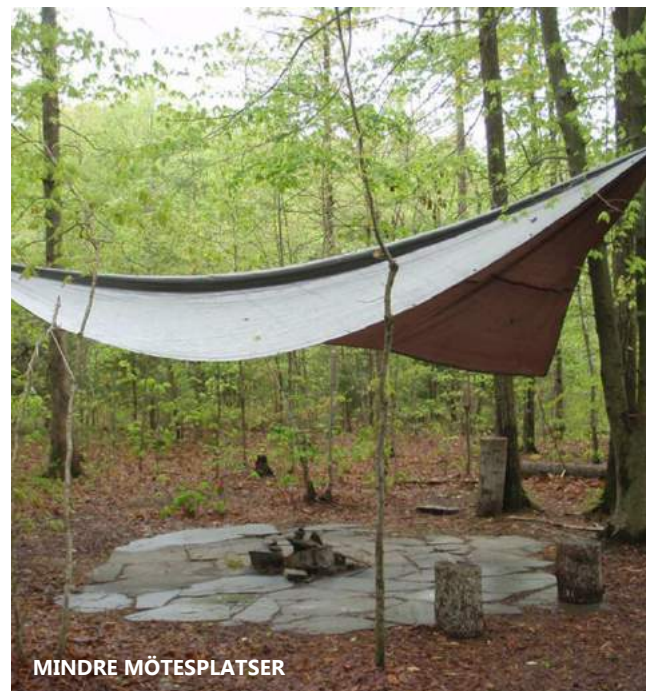
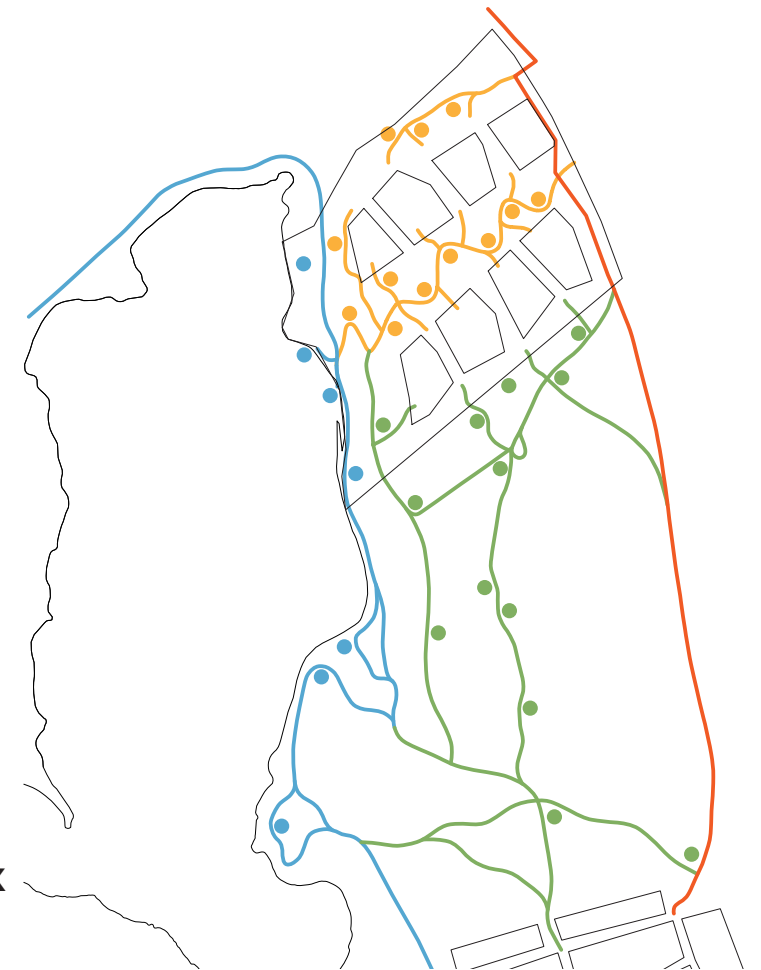
Strax söder om Östra strand finns ett större vattenskyddsområde som ej möjliggör någon byggnation. Istället föreslås att man anlägger varierade offentliga platsbildande element längs befintliga och nya stigar för att knyta an det tilltänkta nya området med Vaggeryd mot Torsbo och Badplatsvägen. De platsbildande elementen kan variera i storlek och uttryck, men ska utformas så att de lockar till besök från boende i Östra strand, övriga Vaggerydsbor och andra besökare.

De existerande gångstigarna i skogsområdet bör utökas och göras mer robusta. Mot vattnet kan ett lugnare rekreationsstråk utvecklas med tillhörande mötesplatser såsom väderskydd, utsiktspunkter och grillplatser med mera. Inom området mellan Östra strand och Torsbo kan ett väl upplyst aktivitetsstråk utvecklas med tillhörande mötesplatser, såsom utegym och skyltning för olika motionsrundor med mera. Det existerande cykelstråket längs Jönköpingsvägen bör kvarstå, men det bör finnas några fler utvecklade punkter där man till fots och cykel kan ta sig ned och mellan de andra stråken. God belysning och platser för vila bör finnas vid alla stråk.

CHECKLISTA

- Platsbildningar ska finnas längs befintliga och nya skogstråk
- De platsbildande elementen ska variera i funktion, uttryck och storlek
- Stigar och platsbildningar ska uppmuntra till användning från boende, övriga Vaggerydsbor och besökare
- Befintliga skogsstigar ska utökas och göras mer robusta
- Tre olika karaktärer ska finnas för stråken mellan Östra strand och Vaggeryd/Torsbo: ett lugnare stråk längs vattnet, ett mer aktivt stråk i skogen och ett pendlarstråk längs Jönköpingsvägen
- Stråken kopplas samman med tydliga noder där orienteringen är tydlig
- Stråken ska vara väl upplysta
- Det ska finnas platser för vila längs med stråken

- PENDLARSTRÅK**
- PARKSTRÅK**
- LUGNT UTSIKTSSTRÅK**
- AKTIVITETSSTRÅK**

MINDRE MÖTESPLATSER

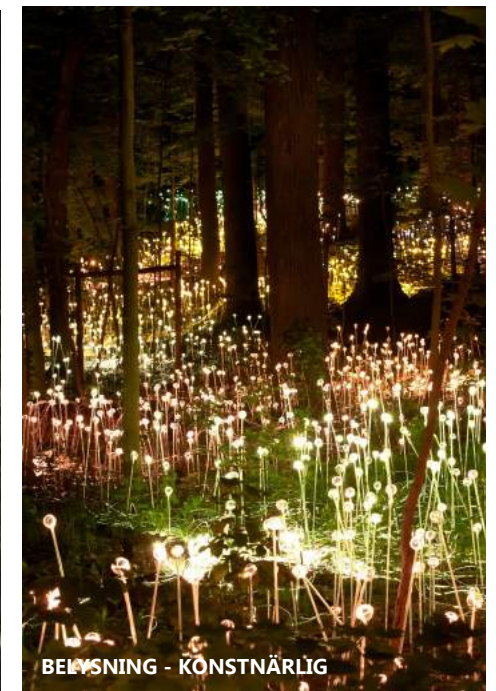
LEKFULLA INSLAG

LEKREDSKAP

BELYSNING

BELYSNING - KÖNSTNÄRLIG

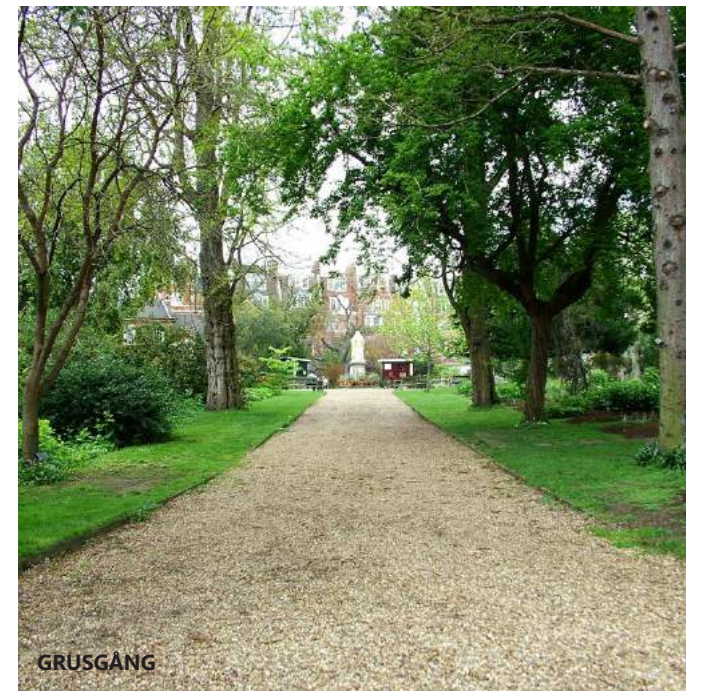
GATOR

Fordonstrafik går utanför området på två gator som kopplas mot Jönköpingsvägen. Dessa är knäckta för att reducera hastigheten i området. Mellan kvarteren finns en gräsarmerad större yta som ska nyttjas främst av gång- och cykeltrafikanter, men som vid angöringstrafik även kan nyttjas av fordon, och då på gåendes villkor. I Aktivetskilen i områdets mitt ska ingen fordonstrafik förekomma. Dock anläggs två gräsarmerade ytor genom parken för drift- och utryckningsfordon.

Träd längs gator består främst av den omgivande skogen samt mer fritt placerade träd mellan parkeringsfickor och i planteringsytor.

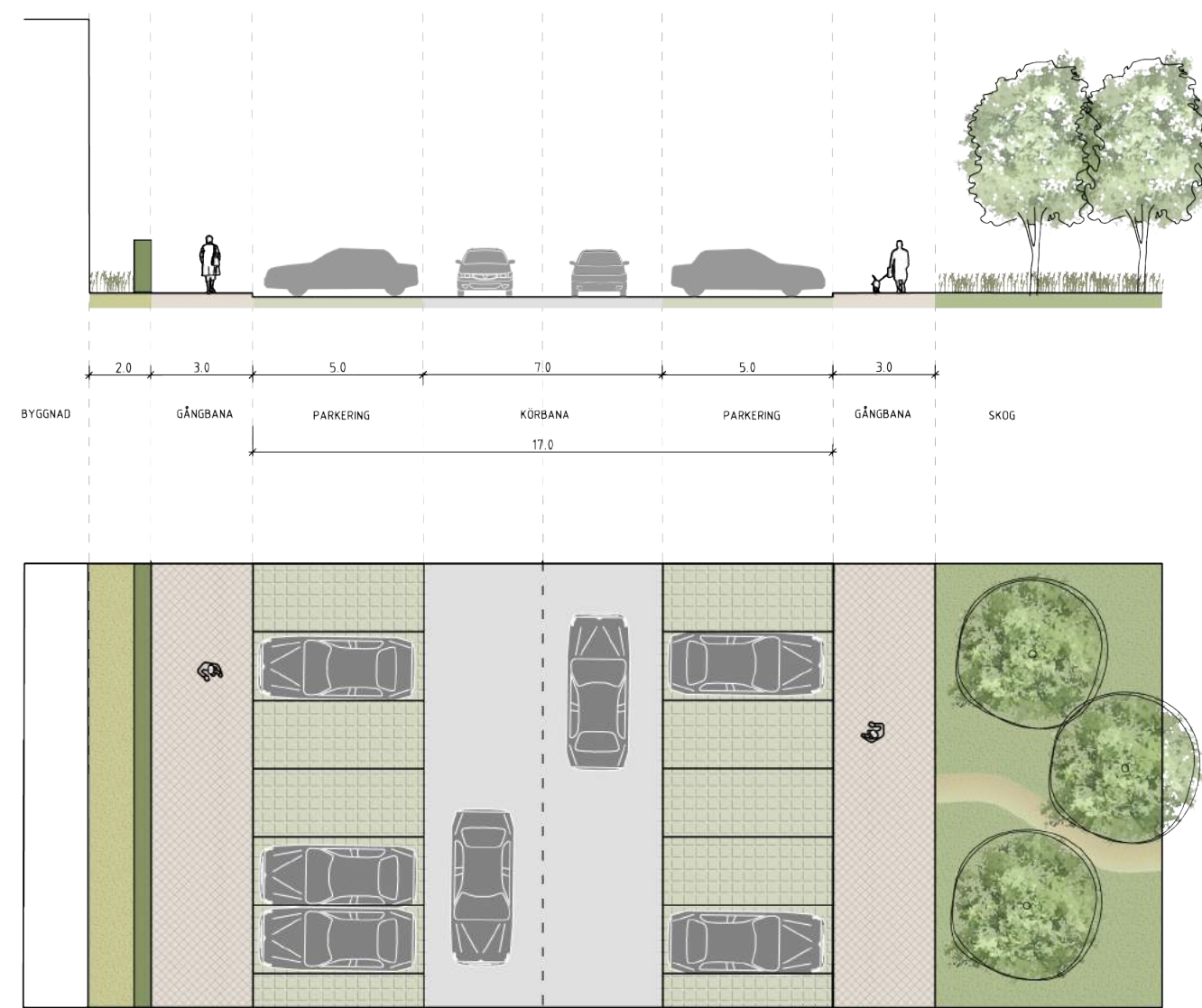
CHECKLISTA

- Fordonstrafik ska gå utanför området
- Gatorna runt området ska vara knäckta som en hastighetsreducerande åtgärd
- Aktivetskilen ska vara en bilfri zon
- Träd och planteringsytor i gaturummet ska ha en skogslig karaktär

GATOR

HUVUDGATOR UTANFÖR OMRÅDET

GATUMILJÖ MELLAN KVARTER

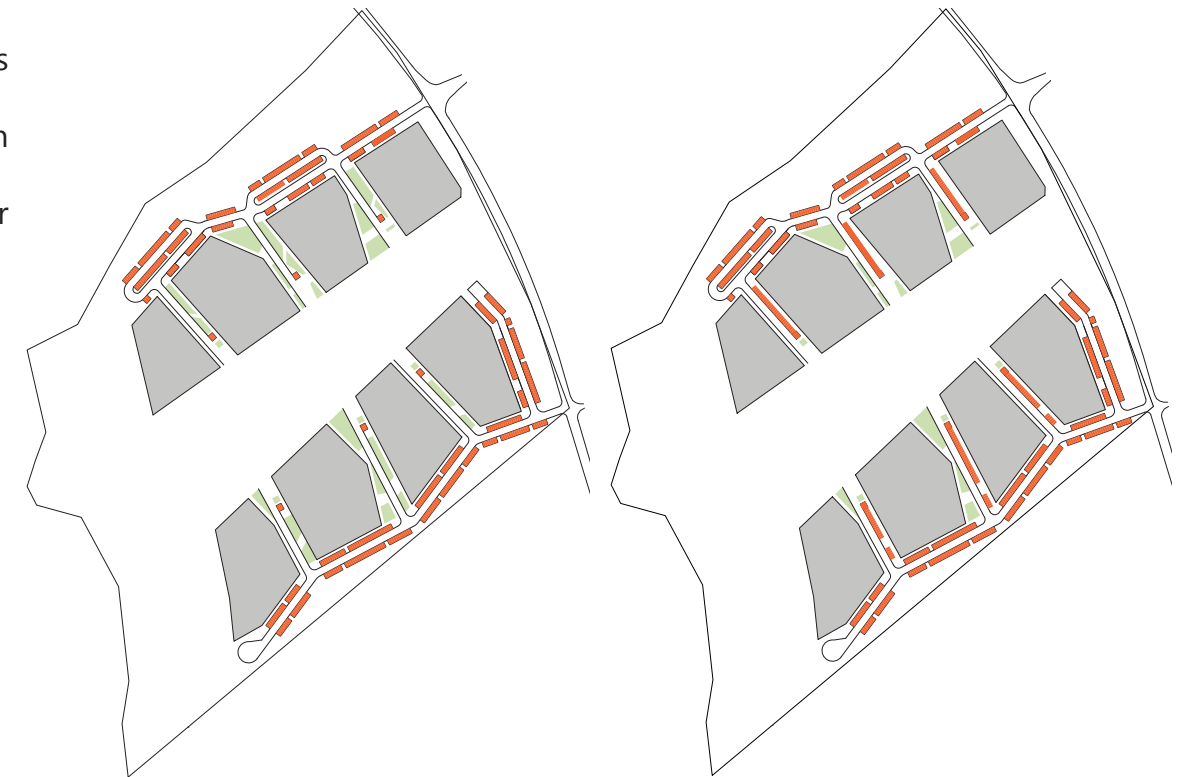
PARKERING

Parkering sker främst i ytterkanten av Östra strand, 90-gradigt längs gatorna. Parkeringen ska bestå av gräsarmering, och på vissa platser ersätts en parkeringsplats av en planteringsyta för att skapa grönska och dynamik i gaturummet. Ett par av parkeringsplatserna i områdets sydvästra hörn närmast Jönköpingsvägen kan användas till bilpool.

Parkeringstalet för Östra strand är i detta förslag satt till 1,8. Detta med avseende på att området ligger mycket strategiskt bra till, om kollektivtrafiken utvecklas med nya hållplatslägen i anslutning till området. Parkeringstalet kan vid behov justeras till 2,0 men med konsekvensen att de gröna områdena mellan kvarteren utgår och istället ersätts med bilparkering. Planteringsytorna mellan kvarteren tjänar både som en identitetsmarkör för Östra strand, där skogskaraktären ska vara närvarande och tillåtas passera genom området, samt eventuellt även som ett verktyg för att lokalt omhänderta dagvatten.

CHECKLISTA

- Parkering placeras i gatorna som ligger i områdets ytterkanter
- Parkeringen ska vara på gräsarmering eller annan genomsläpplig beläggning
- Träd och planteringsytor ska finnas på vissa punkter mellan parkeringsplatserna
- Parkeringstalet bör vara 1,8

P-TAL: 1,8

P-TAL: 2,0

BYGGNADSHÖJDER OCH TAKLUTNING

Byggnader ska varsamt placeras i den befintliga skogsmiljön, med avseende på terrängen samt byggnadshöjd. Den befintliga naturen ska värnas så gott som möjligt, då det är denna som till stor del utgör det nya bostadsområdets karaktär. Byggnaderna ska underordna sig trädtopparna och inte förta intrycket av skogen utifrån. Flerbostadshus ska vara 2-4 våningar, radhus 1-2 våningar och enfamiljshus 1 våning.

Lägre tak synliga från högre byggnader ska gestaltas som en femte fasad, till exempel med gröna tak eller annat medvetet materialval. Teknikutrymmen på tak ska i möjligaste mån integreras i byggnadsvolymen och utformas till samma standard som fasader och tak i övrigt. Takterrasser kan förekomma och förses med glasräcken eller täta barriärer lika fasader och integreras i övrig takarkitektur.

MATERIAL

Byggnader ska vara moderna, energieffektiva, robusta och medvetet utformade med hållbara och kvalitativa material vars kvaliteter består, utvecklas med tiden samt "åldras med behag". Fasaderna ska utformas med variation och ta hänsyn till väderstreck, utblicksmöjligheter och skogskaraktären. Naturliga material ska användas i största möjliga mån, såsom exempelvis trä, sten och tegel.

VARIATION I TYPOLOGIER

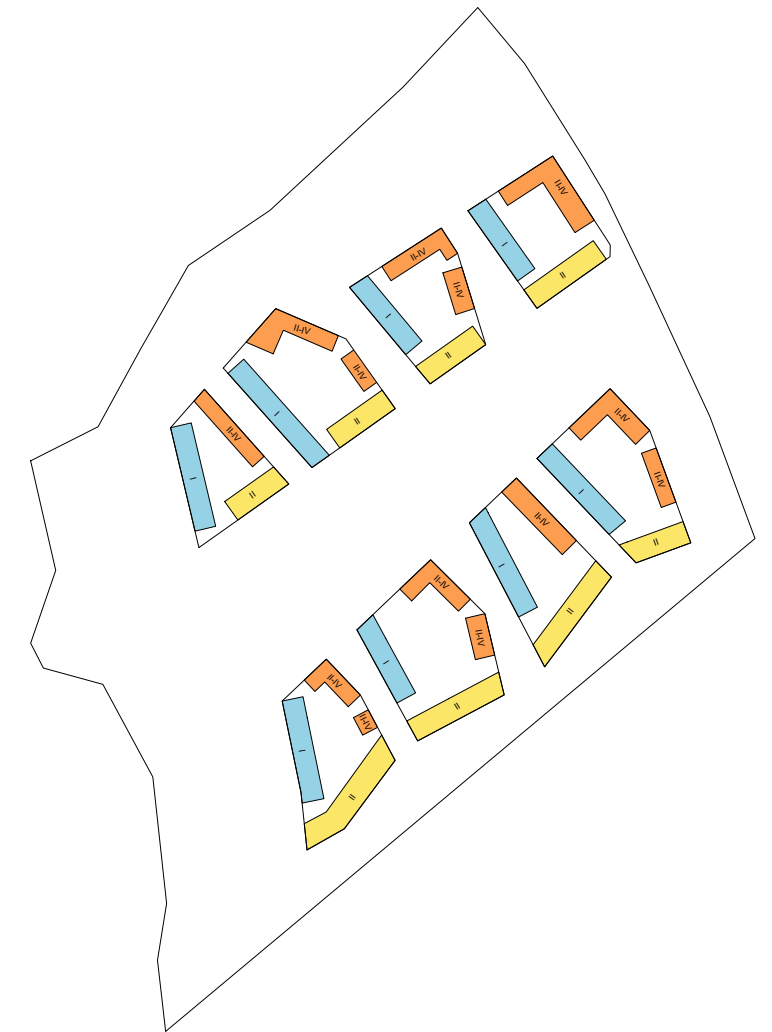
Inom varje kvarter föreslås en blandning av olika bostadstypologier där de boendes naturliga mötesplats blir den gemensamma gården. Variationen bidrar till en dynamik inom området, samt goda ljusförhållanden på själva gården då lägre bebyggelse såsom enfamiljshus och radhus placeras i söder och högre flerbostadshus i norr inom varje kvarter. Placeringen av de olika typologierna optimerar även ljudförhållanden på gården, då de högre byggnaderna avskärmar eventuellt buller från Jönköpingsvägen.

VARIATION I UPPLÅTELESEFORMER

Planen möjliggör variation i både typologier och upplåtelseformer. Aktiva bottenvåningar, såsom butiker och lokaler, kan med fördel förläggas i botten av flerbostadshusen. Förskola kan med fördel även förläggas till bottenlokal av flerbostadshus, alternativt uppföras som enskild byggnad inom området.

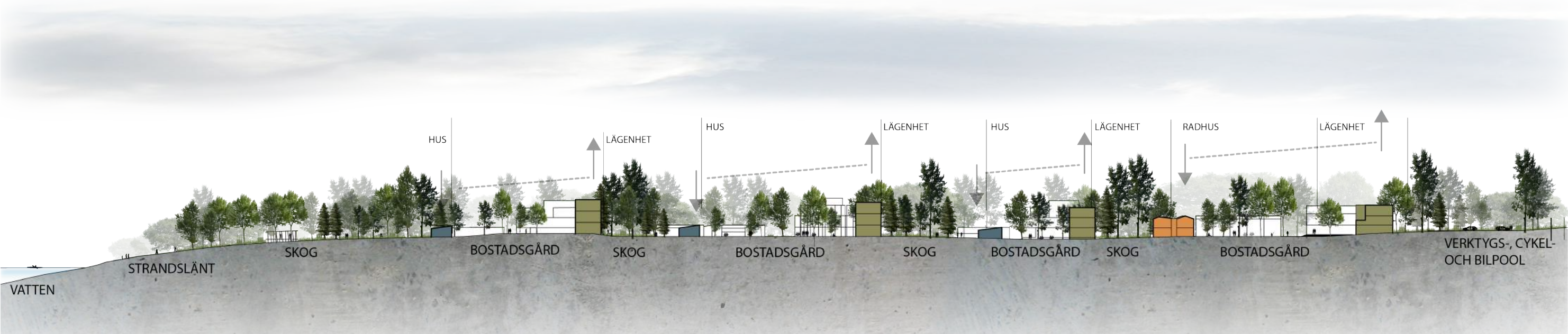
CHECKLISTA

- Byggnader ska varsamt placeras i den befintliga skogsmiljön och terrängen
- Befintlig natur ska värnas
- Byggnader ska ej överstiga 4 våningar
- Byggnadshöjder ska underordna sig trädkronornas höjd
- Gröna tak ska anläggas på tak med låg taklutning
- Teknikutrymmen ska integreras i byggnadsvolymen och utformas till samma standard som fasader och tak i övrigt
- Byggnader ska vara moderna, energieffektiva och robusta
- Material ska vara hållbara, kvalitativa och åldras vackert
- Fasader ska utformas med variation och ta hänsyn till väderstreck, utblicksmöjligheter och skogskaraktären
- Naturliga material ska användas
- Varje kvarter ska bestå av en blandning av bostadstypologier
- För optimala ljusförhållanden på gårdarna ska lägre bostäder placeras i söder och högre i norr
- För bulleravskärmning från Jönköpingsvägen placeras högre bebyggelse i norr inom varje kvarter
- Planen ska möjliggöra variation i både typologier och upplåtelseformer
- Aktiva bottenvåningar kan förläggas i botten av flerbostadshusen

- FLERFAMILJSHUS II-IV
- RADHUS II
- VILLOR I

MATERIALPALETT

GESTALTNING – BO MED SKOGEN

DAGVATTEN

- Dagvattenhanteringen ska vara integrerad i gestaltningen
- Dagvattensystem ska vara välgestaltade och vackra
- Regnvatten ska användas som en resurs för att minska bevattningsbehovet
- Tåliga och friska arter ska väljas i dagvattensystemen
- Målsättningen ska vara att skapa ett lokalt dagvattensystem som avlastar det kommunala ledningssystemet
- Dagvattensystemet ska utformas enligt principerna: fördröjning, filtrering och uppsamling
- På kvartersmark ska fastighetsägaren ansvara för utbyggnad av dagvattenhanteringen

SOCIAL HÅLLBARHET

- Blandad bebyggelse och upplåtelseformer ska finnas
- Ett rikt och varierat nätverk av offentliga rum ska finnas inom och utanför området
- Tydliga kopplingar ska finnas mellan Aktivitetskilen, de privata kvartersgårdarna, den omgivande skogen, de offentliga mötesplatserna längs vattnet och de omgivande stigarna
- Området ska utformas tillgängligt och öppet för alla
- Det ska finnas aktiviteter i de offentliga rummen året om

EKOSYSTEMTJÄNSTER

- Ekosystemtjänster ska synliggöras och integreras i landskapsgestaltningen
- Biologisk mångfald ska framhävas i de offentliga rummen samt på bostadsgårdar
- Rekreativa och naturpedagogiska inslag ska finnas i de offentliga rummen
- Den befintliga skogen ska värnas
- Grön-blåa hälsofrämjande mötesplatser ska anläggas längs Hjortsjön och längs skogsstigar
- Strandskyddet ska värnas, men offentliga mötesplatser tillåts etableras vid vattnet
- Regnets och vattnets väg genom marken ska synliggöras genom dagvattenhanteringen
- Naturmark bevaras och återställas och användas som ett gestaltningselement
- Odlingmöjligheter ska finnas på bostadsgårdarna och i Aktivitetskilen
- Det ska vara enkelt och tillgängligt för alla att ta del av skogens utbud

MÖJLIGGÖR HÅLLBARA RESOR

- Hållbart resande ska vara en prioriterad fråga i utformningen av Östra strand
- Befintliga gång- och cykelstråk ska utvecklas
- Busshållplats längs Jönköpingsvägen i nära anslutning till området ska finnas
- Plats för bil- och cykelpool ska finnas inom området

MARKBELÄGGNING

- Det ska finnas en tydlig designprofil för markbeläggningen
- Hållbara och kvalitativa material ska utmärka området
- Markbeläggningen ska hållas ihop sortmässigt inom området
- En stor del av områdets golv ska bestå av naturmark, befintlig och återställd.
- Där högre tillgänglighet eftersträvas ska natursten alternativt betongplattor användas
- Gräsarmering eller andra permeabla ytor ska användas vid parkeringsplatser och gatorna mellan kvarteren.
- Gaturummet mellan kvarteren ska vara utformat enligt principen "shared space" där angöringstrafik till bostäder kör på de gåendes villkor.

GESTALTNING – DELOMRÅDEN

GÅRDAR

- Kvarterens gårdar ska vara lugna, rogivande och gröna
- Planteringsytor ska ha en naturlig karaktär och innehålla inslag av blomsterprakt
- Det ska finnas möjlighet för vistele för större och mindre sällskap
- Det ska finnas lekinslag på gårdarna
- Odlingsmöjligheter ska finnas
- Gårdarna ska lokalt omhänderta kvarterets dagvatten
- Material ska vara hållbara och av hög kvalitet
- Angöringstrafik ska vara möjlig, men inga parkeringsplatser ska finnas på gårdarna
- Gårdarna ska vara öppna och tillgängliga även för besökare

PARKSTRÅKET

- Aktivitetskilen ska vara ett multifunktionellt stadsrum
- Det ska finnas olika typer av rumsligheter och aktiviteter i parken
- Skogen och skogskaraktären ska värnas i området
- Aktivitetskilen ska vara en offentlig park- och mötesplats för alla
- Parken ska öppna upp sig mot vattnet
- Lekytor ska locka till rörelse, vara robusta, vackra och ha ekopedagogiska inslag
- Aktivitetskilen är en grön bilfri zon
- Aktivitetskilen ska utföras med hög kvalitet i innehåll, material och utformning
- Befintlig natur ska sparas och inkluderas i gestaltningen
- Karaktärsskapande och god belysning ska finnas
- Området vid vattnet ska vara offentligt och tillgängligt för alla i Vaggeryd
- Strandskyddet ska beaktas, men vattennära mötesplatser får anläggas

KOPPLING/STRÅK

- Platsbildningar ska finnas längs befintliga och nya skogstråk
- De platsbildande elementen ska variera i funktion, uttryck och storlek
- Stigar och platsbildningar ska uppmuntra till användning från boende, övriga Vaggerydsbor och besökare
- Befintliga skogsstigar ska utökas och göras mer robusta
- Tre olika karaktärer ska finnas för stråken mellan Östra strand och Vaggeryd/Torsbo: ett lugnare stråk längs vattnet, ett mer aktivt stråk i skogen och ett pendlarstråk längs Jönköpingsvägen
- Stråken kopplas samman med tydliga noder där orienteringen är tydlig
- Stråken ska vara väl upplysta
- Det ska finnas platser för vila längs med stråken

GATOR

- Fordonstrafik ska gå utanför området
- Gatorna runt området ska vara knäckta som en hastighetsreducerande åtgärd
- Aktivitetskilen ska vara en bilfri zon
- Träd och planteringsytor i gaturummet ska ha en skogslig karaktär

PARKERING

- Parkering placeras i gatorna som ligger i områdets ytterkanter
- Parkeringen ska vara på gräsarmering eller annan genomsläpplig beläggning
- Träd och planteringsytor ska finnas på vissa punkter mellan parkeringsplatserna
- Parkeringstalet bör vara 1,8

GESTALTNING – BEBYGGELSE

BYGGNADSHÖJDER OCH TAKLUTNING

- Byggnader ska varsamt placeras i den befintliga skogsmiljön och terrängen
- Befintlig natur ska värnas
- Byggnader ska ej överstiga 4 våningar
- Byggnadshöjder ska underordna sig trädkronornas höjd
- Gröna tak ska anläggas på tak med låg taklutning
- Teknikutrymmen ska integreras i byggnadsvolymen och utformas till samma standard som fasader och tak i övrigt

MATERIAL

- Byggnader ska vara moderna, energieffektiva och robusta
- Material ska vara hållbara, kvalitativa och åldras vackert
- Fasader ska utformas med variation och ta hänsyn till väderstreck, utblicksmöjligheter och skogskaraktären
- Naturliga material ska användas

VARIATION I TYPOLOGI

- Varje kvarter ska bestå av en blandning av bostadstypologier
- För optimala ljusförhållanden på gårdarna ska lägre bostäder placeras i söder och högre i norr
- För bulleravskärmning från Jönköpingsvägen placeras högre bebyggelse i norr inom varje kvarter

VARIATION I UPPLÅTELSEFORMER

- Planen ska möjliggöra variation i både typologier och upplåtelseformer
- Aktiva bottenvåningar kan förläggas i botten av flerbostadshusen

I det fortsatta arbetet med planområdet krävs komplettering av ytterligare utredningar. Exempelvis:

- Trafikutredning
- Dagvattenutredning
- Geotekniskt PM
- Naturvärdesinventering
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Höjgutredning mot norr
- Barnkonsekvensanalys

Gestaltningssprogrammet ser behov av utveckling av följande fördjupade program eller studier:

- Belysningsprogram
- Dagvattenstrategi
- Konststrategi
- Möbelprogram
- Typlösningar för ytskikt och markbehandling
- Skyltprogram för offentliga miljöer
- Utformning av angoringsplatser för kollektivtrafik
- Trädplan
- Skötselprogram

